

(11) Savo d'ives hin le Devleskero?

Jekh Romňi avľa pal o rašaj kurkeskero d'ives, mangelas pes andre but'i. Na sas so te chal, khere aňi kirňavkica na sas.

O rašaj phenel: „Romňije, tu na džanes, hoj adad'ives hin kurko? Kurke na kampil but'i te kerel, kurke tut mušines te modľinel. Mišto, me tuke uznajinava, hoj tut nane so te chal, dava tut maro, thud, ciral, al'e ča te mange džaneha te phenel, savo hin le Devleskero d'ives.“

„Džanes, savo d'ives hin le Devleskero?“ phenel e Romňi. „Ajso d'ives, te hin so te chal. Te nane so te chal, ta ajso d'ives hin le bengestar.“

Vašoda, hoj e Romňi džanelas ajso god'aver lav te phenel, ta la o rašaj diňa ajci chaben, keci birind'a te ľidžal andre zajda.

(12) Pre soste hin jekhbareder piri?

Amaro kak (ujcus, bačis) sas baro lavutaris. Te bašavel džanelas, hoj pes pre leste marenas na ča o gadže, al'e the o bare raja, kaj lenge te bašavel pro bijav. Te bašavel džanelas, al'e mek sa feder džanelas te chochavel. Hop! Jov na chochavelas - ča vakerelas peskero čačipen a leskero čačipen sas čino aver sar čačipen.

Jekhvar avľa o kak khere pal o bašaviben - jekhe kurkeha. Akurat pro dilos.

„Kaj salas, more?“ vičinel e bibi - o kašt andro vast.

„Te džanehas, mri romňori, so pes amenge ačhiľa!“ phenel o kak. „Ča šun! Mukľam amen pro drom, so ča e zabava skončind'a. Delas ajso brišind - o Del te arakhel! Kaj amen garuvaha?“

So dikhas, so na - armin! Šerengeri armin. Uči sar dubos, buchľi, hoj la dešujekh džene na obchudnehas! Jekhbareder piri pro svetos. Ta amen garud'am tel e armin. Ča šun, mri romňi! Ola arminatar džalas ajsi pacha, ajsi lačhi sung, hoj amen sovľard'a. Ušťil'am opre ča adad'ives. Al'e te tu, miri romňi, avľalas pal amende, bizo amen arakhľalas! Šaj amen uštaďal - ul'omas me khere, jajajaj, kana imar!“

Amari bibi thod'a o kašt tele - tiž džanelas pheras, sar romaňi džuvľi, na? phenel: „Sem me gejl'om pal tute, mro kedvešno rom! Džav, džav, so dikhav, vareso mange ačhel andro drom. S'oda, phenav. Piri! Jekhbareder piri pro svetos. Ajsi buchľi, bari piri sas, hoj la tel jekh kurko na obgejl'omas. Ta gejl'om khere.“

„Ma vaker diliňipen, mri romňi! Pre soste ajsi piri?“ phenel o kak.

„Kaj andre tiri armin te tavav.“

(13-a) Te man avka nukinen!

O Bombas phirelas pal o Roma te chal. E romňi leske muľa, leskere čhave sas rozčhivkerkerde pal o svetos. Kidelas dochodkos, al'e na kamelas pes leske te tavel, ta sas pre piri ko Roma.

Avelas ke amende akurat sar o dad dochal'a. Sar ko Roma, na, perše chal o rom, pal'is thovel e daj le čhavege, avka džal oj te chal.

O Bombas peske bešľa fest paš e šparheta, avka hoj šund'olas, sar leske kľijinel o gerekos.

„Bomba, kľijinel tuke o gerekos!“ phenlas o dad.

Budžando sas oda degešicis! Kamukeri pes kerlas kašukeske: „Me na chav! Na som bokhalo!“

„Bomba, o gerekos tuke kľijinel!“ pale phenlas o dad, sar imar o gerekos fest šund'olas.

„Al'e džan, me na chav.“

„Bomba, sem laboha!“

„No mišto, te man imar avka nukinen, ta mange thov haluški, Haňo.“

No ta e daj le Bobaske thod'a haluški u joj čori na chal'a. So šaj kerlas?

(1) Sar o Del pekela manušen.

Amaro gulo Del sas korkoro pro svetos u na sas leske mištes - bo pes phenel: „Feder hin te jel čoro, sar korkoro.“ Ta phenel o Deloro avka: „Kerava mange manušen.“

Mišto. Il'a o Del chumer, ušand'a lačhes, kerd'a manušen, šukares - o šero, o vasta, o pindre, o per, savoro sa, mek the o jilo, e god'i - thod'a le manušen andro bov te peťol. O chumer peťolas, o Del bešelasa paš o bov, sas leske tatoes, cirdelas les tele soviben, ajci ajci zaindra'il'a.

Ušťel opre, vičinel: „Jaj! Sem mange o manuš andro bov! Na zlabil'a mange?“ Sig sig cirdel avri o chumer andal o bov. O manuš na zlabil'a, al'e ačhil'a fest kalo.

„Mišto,“ phenel o Deloro, „džaha te bešel odoj, kaj pekel o kham.“ Avka ačhile o kale manuša.

„No,“ phenel amaro gulo Del, „skušinava, zumavava, probal'ina mek jekhvar. Talam o aver manuš ela šukareder.“ Pale ušand'a o chumer, formind'a avri manušen, thod'a les pre tepša andro bov te peťol. Phundrad'a e blaka, kaj te avel andre šudri balvajori: „No ča, phurde, phurde, te na zasovav!“ phend'a lake.

Phenas o manuš peťolas deš minuti, imar o Del sid'arelas les avri te cirdel. Cirdna les avri, so dikhel, so na, o manuš parno sar ciral. Jepaš jalo. „So šaj kerav,“ phenel o Del, „e jag imar murdal'il'a. Musaj te aves ajso, sar sal. Džaha te bešel odoj, kaj šil, jiva. Ureha pre tute but gada, ma dara, na dičhola, hoj sal ajso nadopeko.“

„Skušinava mek pre tritovarest,“ phenel ke peste o Deloro. Sar pes phenel: God'aver dženo sajekh sikh'ol. Vaj: God'aver dženo sikh'ol the peskere dilil'nipnastar.

Mišto. Il'a o Del pale o chumer, pale kerd'a manušen, šukarores - o šero, o vasta, o pindre, o per, o jilo, e god'i - thod'a andro bov te peťol. So kerd'a o Del, kaj te na indral'ol? Miro papus vakerlas, kaj peske il'a e lavuta u bašavlas. Pherasuñi gil'i. Dukhad'i gil'i. Me na džanav. Al'e pašoda merkinlas, fest merkinlas, kaj o manuš te na peťol aňi but, aňi frima. Soča ajcici šund'il'a, hoj imar peko, phundrad'a o Del o bov, cirdna avri. Joj, savo šukar sas kada manušoro! Aňi fest kalo, aňi fest parno - ajso, sar kampil. Avka ačhile o Roma.

(2) So o Del diňa le Romenge.

Amaro gulo Del džalas dromeħa, cirdelas pharo vod'i. Džal angle leste o Rom, o Janči, džal dromeħa, gil'avel peske. Dikhel le Devlores, phenel: „Devloreja, so tute? Vareso pharipen tut hin pro jilo.“

O Del phenel: „Te džaneħas so, Janči! Namištes kerd'om manušen. Jepaš hine god'aver, al'e rikone-špekulanti, jepaš manuša hine lačhe, paťivale - al'e diline.“

„Jaj, Devloreja, oda nane až ajsi bari bibacht, sar tu phenes. Dikh: choča jepaš manuša nane špekulanti a choča jepaš manuša nane diline.“

Le Devleske pes kada lav zapačind'a, phučel le Romestar: „Janči, so diňom le Romen, kana ulavkeravas khera, mal'i, grajen, gurunhen, sojegaver?“

„Jaj mro gulo Del, tu amen diňal oda 'sojegaver'. Bo avlam nasig. Bašavahas, khelahas, kerahas pherasa. Bisterdam te avel.“

„Mišto, Janči, al'e man imar nane tumen so te del! Savoro barval'ipen ulavkerkerd'om. Al'e džanes so? Mi ačhel tuke tiro bašaviben, pal o bašaviben dživeħa. Mi tuke ačhel tiri gil'i: te tuke ela phares, tiri gil'i lela o pharipen pal tiro jilo tele. Mi tuke ačhel tire pherasa: kaj savo čoro te aveħa, sajekh džaneħa pherasa te kerel. Tiro bašaviben, tiri gil'i, tire pherasa tutar űiko na čorla.“

Avka pes the ačhil'a.